

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

De nieuwe voorzittersketen met het kringwapen en de zestien gemeentewapens
van de 28 gilden van de Kring "Land van Cuyk"

AGENDA 1983

3 dec. Hoofdlieëndag Provinciehuis 's-Hertogenbosch

AGENDA 1984

Aangevraagd, maar nog niet door de Federatie goedgekeurd.

20 mei Kringdag, 50-jarig bestaan Kring Maasland, te Loon op Zand tevens Kringdag Loon op Zand b.g.v. het 200-jarig bestaan van Sint-Ambrosiusgilde.
20 mei Kringdag Land van Cuyk te Beugen.
3 juni Kringgiledag bij Sint-Nicolaasgilde Valkenswaard.
12 aug. Vrije giledag te Escharen bij gilde St. Antonius Abt.
19 aug. Vrij gildefeest Gilde St. Sebastiaan Lage Mierde.
8-9 sept. Kringdag Peelland te Someren-Eind bij gilde St. Lambertus en Schutterij Wilhelmina.
11 sept. Kringdag Baronie en Markiezaat bij St. Willibrordus Alphen.

AGENDA 1985

2 juni Kringgiledag bij Sint-Catharinagilde Son.

VAN DE REDACTIE

Alle copie voor het volgend nummer dient voor 4 november bij een van onze correspondenten bezorgd te zijn.

VRAGENRUBRIEK

De redactie verklaart zich gaarne bereid eventuele vragen van de lezers over alles, wat het gildewezen betreft, te beantwoorden.

Algemeen

STAATSSECRETARIAAT
N. 111.185

Vatikan, 26 mei 1983

Het Staatssecretariaat wil de Heren Voorzitters van de Brabantse Gilden en hun medewerkers de verzekering geven, dat Paus Joannes Paulus II zeer getroffen was bij de eervolle aanbieding van het mooie boek, van de hand van de Heer Alfons Ising, dat de geschiedenis schetst van deze verenigingen, die teruggaan tot de Middeleeuwen. De Heilige Vader wil hen gelukwensen, dat zij zich in deze dagen wijden aan personen en groeperingen, die een bijzondere nood hebben aan morele en materiële steun. Hij moedigt hen aan om, naar hun krachten, bij te dragen tot de triomf en de uitstraling van de evangelische naastenliefde in de wereld van vandaag, en Hij roept Gods licht en Gods kracht af over de verantwoordelijken en de leden van de Gilden.

Mgr. Giovanni Battista Re
- Assessor

de Heren Voorzitters van
de Brabantse Gilden

Tweeledige oproep

Ten behoeve van een voortgaande studie over het gildewezen in geheel Brabant en die vrijwel zeker in 1985 in boekvorm zal verschijnen, zou ik

„DE GILDETROM” driemaandelijkse tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom”, in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, met haar Kringen; Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland, Het Land van Cuijk, Baronie en Markiezaat.

Hoofredacteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Gocrateslaan 115, 5216 CT 's-Hertogenbosch, tel. 073-133993.

Redacteuren: voor Noordbr. Federatie: Math. F. M. v. d. Voort, Valklaan 6, 5613 EC Eindhoven, tel. 040-438521

voor Het Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, 5081 CA Hilvarenbeek, tel. 04255-2431

voor Peelland: Fr. van der Velden, Eindje 7, 5715 PK Lierop, tel. 04926-256

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, 5175 AL Loon op Zand, tel. 04166-1516

voor Kempenland: R. Haase, Wapendragerstraat 40, 5641 GT Eindhoven, tel. 040-811527

voor Het Land van Cuijk: H. Christiaans, Koperwiekstraat 8, 5451 XN Mill, tel. 08859-3439

voor Baronie en Markiezaat: B. Minnebach, Nieuweweg 32, 4631 TG Hoogerheide, tel. 01646-4761

Administratie: H. A. J. v. Erve, Rootvon 60, 5066 AX Moergestel, tel. 04243-1306.

Betalingen: Rabobank te Moergestel, rekeningno. 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom.

(Girorekening van deze bank: 1071810).

Particuliere abonnementen: f 12,— per jaar, franco huis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

Godrukt bij offsetdrukkerij Harry Bek & Zn. B.V. Veghel.

graag in contact willen treden met gilden die:

- thans gildekleding dragen die gebaseerd is op controleerbare plaatselijke- of regionale gegevens uit de tijd die ligt voor het uitbreken van de Franse revolutie;
- over controleerbare gegevens beschikken dat een deel of het gehele zilverbezit, al of niet vrijwillig aan de kerk is afgestaan om het te laten omsmelten tot nieuwe kerkschatten.

Alf. Ising
Burg. Mallenslaan 18
5171 JK Kaatsheuvel

1933 - 1983 De Gouden Guld

Kring van schuttersgilden "Land van Cuyk"
Stijlvol en luisterrijk gebeuren.

De viering van het 50-jarig bestaan van de Kring, die werd ingezet met een grote gildedag in Boxmeer op 11 juni, kreeg op zaterdag 20 aug. een vervolg te Haps.

De feestelijkheden omvatten drie hoogtepunten.

1. een plechtige Eucharistieviering met gilde-eer in de kerk van Haps. Alle aanwezige gilden waren vertegenwoordigd door de konings- en keizerparen, de vaandrig, een gildetrom, een vendel en de gildeoverheden. De H. Mis werd gecelebreerd door Em.-pastoor van Oers uit Zeeland, Pastoor van Kessel uit Haps en Pastoor F. G. Aengenheijster uit Kranenburg. Het gildekoor van het Koninklijk Sint-Willibrordusgilde uit Geijsteren verzorgde de vaste gezangen. Terwijl gezamenlijk het Wilhelmus werd gezongen overvondelde de vaandrig van Haps de geestelijke en wereldlijke overheden. Na de H. Mis werd op het kerkplein een grote vendelhulde gebracht aan alle genodigden. Het geheel stond o.l.v. de Kringkapitein J. Driessen uit Linden.

2. Ontvangst door het gemeentebestuur van Haps.

Door een erehaag van vaandrigs - tamboers - vendeliers en alle Hapse gildebroeders trokken de vele gasten naar het gemeentehuis. Na een welkom en een toespraak door burgemeester Mevr. M. J. de Sutter-Besters van Haps kwam de grote verrassing.

Alle 16 gemeentebesturen, waartoe onze 28 gilden behoren, hadden gezamenlijk besloten om bij dit feest een voorzittersketen te laten vervaardigen. Deze uitzonderlijk mooie keten, een prachtig werkstuk van de zilver-smeden Andriessen uit Helmond, werd de totaal verraste voorzitter C. W. J. Baron de Weichs de Wenne door de burgemeester van Haps omgehangen.

Aan de keten, die bestaat uit zestien schakels met de zestien gemeentewapens is het kringwapen bevestigd. (Zie foto op de voorpagina) Een zeer dankbare voorzitter wilde in zijn hierna gehouden toespraak niet alleen alle gemeentebesturen van harte bedanken, maar ook en vooral bijzonder erkentelijk zijn voor de sympathie, steun en medewerking voor de

gilden in hun gemeenten.

De door het gemeentebestuur van Haps aangeboden erewijn liet zich goed smaken. Bijzondere dank voor de gastvrijheid.

3. Het boek "De Gouden Guld" en receptie.

Rond half 4 trok het hele gezelschap in op-tocht naar Zaal "De Zwaan" in Haps.

De temperatuur van rond de 30o met een stralende zon deed menigeen op deze middag naar de zakdoek grijpen.

Klokslag 4 uur werd deze bijeenkomst geopend met een gildelied door het gemengd koor Vivat Maria uit Haps.

Nadat de commissievoorzitter A. van der Coer de eerste doos met boeken aan de Voorzitter had aangeboden, kreeg men voor het eerst het lang verwachte boek "De Gouden Guld" te zien. Een prachtig boek bevattende 656 pagina's, van elk gilde 4 kleurenfoto's, kaartjes, andere foto's enz. enz.. Drukkerij van Spijk uit Venlo heeft een geweldige uitgave gemaakt waar we met zijn allen zeer trots op zijn.

Elk boek weegt 5½ pond en bevat 210.000 tekens.

De eerste 100 boeken zijn genummerd en het Kringbestuur wilde graag de eerste zes boeken als dank geven aan de 6 leden van de commissie "De Gouden Guld", die samen in 3 jaren meer dan 3600 uren aan het boek gewerkt hebben.

Bijzonder verheugd was men dat Mevr. van Elk, echtgenote van wijlen Bart van Elk uit Gassel, van wiens hand deel II van het boek is, aanwezig was.

In de jaren '30 was J. A. Jolles zeer actief bezig met de inventarisatie van de gilden. De Gouden Guld is daarop geïnspireerd en geeft de stand van zaken van de 28 actieve en 32 slapende gilden per 1982.

Iedereen was aangenaam verrast dat de 84-jarige Mevrouw Jolles uit Amsterdam dit feestgebeuren wilde komen meemaken.

De beide dames kregen "De Gouden Guld" aangeboden.

Na het officiële gedeelte volgde er een zeer druk bezochte receptie waaronder o.a. afvaardigingen van het Federatiebestuur, kringbesturen, vele gildepriesters en burgemeesters, vertegenwoordigers van de beide bisdommen, provincies en Anjerfondsen, Rabo regio Roermond enz. enz.

Door de vriendelijkheid van de Redactie van de Gildetrom kon op de voorpagina een afbeelding van de nieuwe voorzittersketen en een kort verslag van de gebeurtenissen op 20 aug. 1983 worden opgenomen.

In de volgende Gildetrom zullen we uitgebreid op het gouden bestaansfeest terugkomen.

Een zeer bijzonders woord van dank willen we graag brengen aan het gilde, gildebroeders en -zusters van Haps voor de perfecte organisatie en verzorging.

AG.

De Gouden Guld kost tot 1 oktober a.s. f 65,-, daarna f 85,-.

Inlichtingen worden U verstrekt door

A. J. van der Coer,
Kerkstraat 46 te Zeeland.
tel. 08865 - 1487

Pausmis in Den Haag

Zoals eerder werd medegedeeld, zal in 1983 de Noordbrabantse Federatie vertegenwoordigd worden in de Pausmis op zondag 16 okt. 1983 in de St. Jacobskerk in Den Haag door een gilde uit de Kring "Kempenland".

Thans is bekend geworden dat het Gilde Sint Martinus van het H. Sacrament uit Dommelen hiervoor de opdracht heeft ontvangen.

Wij zijn er van overtuigd dat wij door deze afvaardiging goed vertegenwoordigd zullen zijn in Den Haag.

Gildezilver uit Linden in Baltimore?

Nadat de tentoonstelling "500 Jaar Noordbrabantse Schuttersgilden" beëindigd was, zijn, soms bij toeval, nog aanvullende gegevens aan het licht gekomen. Een ervan stond in een Franse tentoonstellingscatalogus. Daarin waren een gildevogel en -medaillon afgebeeld, die zich bevinden in de Walters Art Gallery te Baltimore (Maryland) in de Verenigde Staten. (zie foto)

Direkt valt op dat het "dubbelgangers" zijn van de vogel en het medaillon van het Sint-Antonius en O. L. Vrouwegilde uit Linden (1). Het medaillon van genoemd gilde heeft een dubbele kabelrand, waarbinnen opliggend een reliëfbeeldje van O. L. Vrouw met kind en opengewerkt Taukruis zijn aangebracht. De vogel behoort tot de groep die we gemakshalve de "Rijnlandse groep" zijn gaan noemen. Overigens zij hier terloops vermeld dat dit type ook langs de Maas tot in Zuid Limburg in gevarieerde vormen voorkomt. (b.v. Baarlo, Venlo, Limbricht).

In de toekomst lijkt een typering met de naam "Maas-Rijnland groep" beter.

Het koningszilver dat zich in Baltimore bevindt vormt een compleet geheel. Aan een versierd haakje hangt een bal of belletje. Daaronder hangen aan twee stukjes ketting (18e-eeuws?) het medaillon, met daaronder de vogel aan twee kettinkjes (17e-eeuws?). Deze kettinkjes zijn onderbroken door een zilveren bal of belletje. Het werd door de Walters Art Gallery in 1967 aangekocht van de handelaar Leopold Blumka uit New York, die het in Europa gekocht had. Een meesterteken ontbreekt. De totale verticale lengte bedraagt 26,7 cm.. De vogel zelf is 9,5 cm. lang. Het medaillon heeft een diameter van 5,3 cm.(2).

Is hier sprake van twee oude, identieke exemplaren of is het een 'n (mogelijk neo-gotische) copie van de ander?

De gravering van het Amerikaanse exemplaar doet niet sterk aan. Die is wat vlak en iets té versierend. De gravering is niet zo diep gestoken

als doorgaans bij dit soort medaillons gebruikelijk is. Soms zijn de letters met kleine extra-graveerstreepjes opgevuld. Ook heeft dit medaillon extra-streepjes langs de binnenste kabelrand. De letters zijn zo nadrukkelijk gotisch, dat men eerder aan een neo-gotische copie zou

denken. De gezichten van Maria en kind zijn bij het Amerikaanse exemplaar zeer opvallend. Ze zijn grof bijgewerkt. Het Taukruis is op dit medaillon veel meer uitgewerkt. Over de zilveren vogel te Baltimore valt vooralsnog, alleen op grond van de foto, weinig met zekerheid te zeggen. Hij doet wel vertrouwd aan. De ketting met rechte en gedraaide filetstrepen over de schakels lijkt oud. Boven het medaillon is een ketting, die bestaat uit ronde schakels en om en om platte, ovale schakels. Dit stuk ketting zou 18e-eeuws kunnen zijn. Over de drie bolletjes en het sluitstukje bovenaan kan vooralsnog moeilijk geoordeeld worden. Dergelijke bolletjes komen meer voor in de vorm van belletjes. Ze zijn dan over het algemeen eenvoudig (er) van uitvoering. Aan het zilveren medaillon, dat te Linden in Kring Land van Cuyk berust, zit eenzelfde ketting als aan het Amerikaanse exemplaar. De Lindense vogel hangt aan een gewone jaseronketting.

J. A. Jolles vermeldt (3): "Op eene veiling te Amsterdam (dir. J. Schulman), 20-23 apr. 1909 is een stuk verkocht (No 1057) waarvan het plaatje in den catalogus sprekend lijkt op hetgeen hier is afgebeeld; alleen wijkt de plaats van het woord "schut" iets af van die op mijne afbeelding, en zijn boven vogel (2) en patroonsplaat (1) bewerkte belletjes in de keten gevoegd welke te Linden (nu) ontbreken. De veilingcat. beschrijft het stuk als afkomstig uit Geldersch L i e n d e n (Linden, volgens de expert); de H. Maagd Maria, daar genoemd patrones van Linden, is inderdaad beschermvrouwe van Lienden; Linden heeft St. Lambertus tot patroon. Is dit hetzelfde stuk? Het te L. aanwezige ziet er niet als eene copie uit. Het zou dus, na eenige omzwervingen weer tot L. zijn

teruggekeerd; hoe onwaarschijnlijk dit ook klinkt."

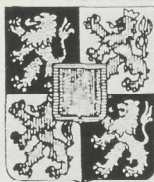
Wij weten nu echter dat er twee exemplaren bestaan. Het bij het Lindense Sint-Antonius- en O. L. Vrouwegilde berustende zilver is niet het te Amsterdam geveilde. Dat bevindt zich nu te Baltimore. Op grond van de genoemde bedenkingen bij dat zilver, zou men tot de conclusie kunnen komen dat dat een neo-gotische copie is. Het medaillon geeft daar 't meest aanleiding toe. Of zijn ooit oude en nieuwe elementen samengevoegd?

Zijn de fijn uitgevoerde bolletjes misschien Onze-Vader-kralen van een oude zilveren rozenkrans? Naar de foto te oordelen gaan de zilveren verbindingstukjes er dwars doorheen. De uitvoering van de bolletjes lijkt in ieder geval verdacht veel op soortgelijke kralen van kostbare rozenkransen.

Zou men in 1909 bij het veilinghuis Schulman geen neo-gotiek van echte gotiek hebben onderscheiden? Dat lijkt onwaarschijnlijk. Kenners hebben zich echter wel vaker bij de neus laten nemen. Of ooit een definitieve uitspraak over dit zilver gedaan kan worden, valt te betwijfelen.

Eindhoven, Johan Oomen

- 1/ Cat. "500 Jaar Noordbrabantse Schuttersgilden" Eindhoven 1977/78 blz. 24, 27 (ill.), 34.
- 2/ Brief van Richard H. Randall, director Walters Art Gallery, Baltimore U. S. A. d.d. 12 dec. 1978.
- 3/ Jolles J. A. Schutterijen en Schuttersgilden in Noord Brabant dl. II, 1934 blz 11 en 12.

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Nieuwe Koningen:

Gilde Sint Mauritius Goirle: H. v. d. Vloet.
Gilde Sint Joris Oostelbeers: P. v. d. Velden.
Gilde Sint Joris Hoogeloon: Jan Verhoeven.
Gilde Sint Joris Moergestel: P. Mutsaers.

Kringonderscheidingen.

Het Kringonderscheidingsteken werd uitgereikt aan de navolgende verdienstelijke gildebroeders:

Hoofdman Martinus C. Schilders van het Gilde St. Joris te Oostelbeers en aan Henricus J. v. d. Velden, gildebroeder van dit gilde.

Kringdag Hoogeloon.

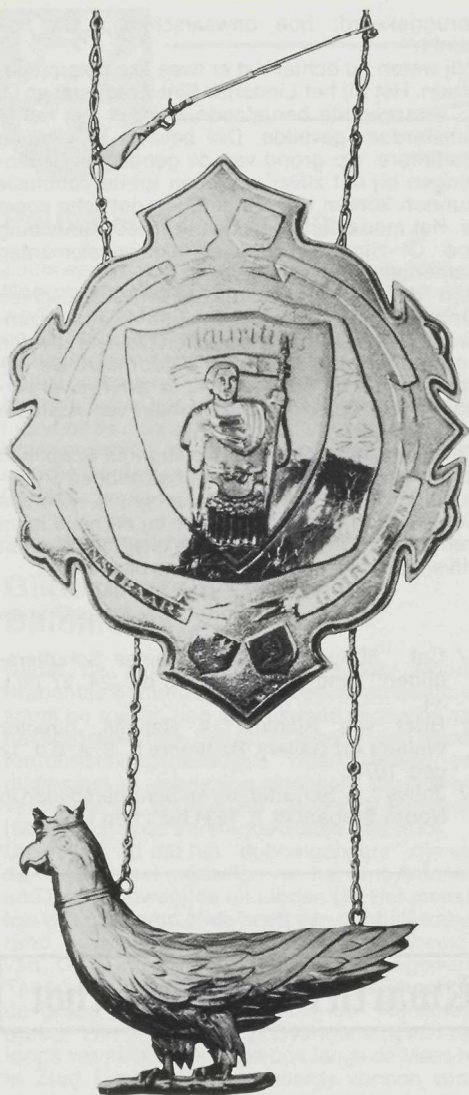
Gilde Sint Joris te Hoogeloon had op zich ge-

nomen de Kringdag voor 1983 te organiseren. De datum was: zondag 29 mei 1983.

Onder zeer slechte weersomstandigheden werd deze kringdag gehouden. De gildebroeders van Hoogeloon hadden alles in het werk gesteld om de gildebroeders geen natte voeten te bezorgen. Voor een groot gedeelte zijn zij daarin geslaagd. Gelukkig werden de weersomstandigheden in de late middag iets beter, zodat het gehele programma toch nog kon worden afgewerkt. Gildebroeders van Sint Joris, hartelijk bedankt voor uw grote inzet.

Gilde Sint Mauritius Goirle.

Op 18 juni werd er koning geschoten bij het Gilde St. Mauritius uit Goirle. Na 173 schoten was het H. v. d. Vloet die de vogel naar beneden haalde; deze mag zich nu koning noemen voor vier jaar. De nieuwe koning kreeg tevens de nieuwe breuk omgehangen, welke door tal van activiteiten

werd verdiend. De maker van de breuk is Laurant de Beer uit Tilburg en de graveur is de Hr. van Geilswijk uit Etten-Leur. De prijzen voor de tweede dag werden verdiend door: 1e A. v. Dijk; 2e Chr. de Beer; 3e C. Hermans.

Twee jubilarissen bij Gilde St. Catharina Moergestel

Tijdens de receptie op 7 juni in het Gildehuis "De Klaore", welke werd aangeboden door de Gildebroeders van St. Catharina uit Moergestel, werden de Tamboer Gust van Haaren en de Ere-Hoofdman Willem van Dijk gehuldigd voor resp. 25 jaar Tamboer en 60 jaar Gildebroeder. Hoofdman Harrie Wolfs kenschetste in het kort

de beide jubilarissen over hun loopbaan binnen en rondom het echte gildegebeuren bij St. Catharina. Steeds trouw en 25 jaar lang voerde Gust de gildetrom aan bij vreugde en droefenis. Uit dankbaarheid werd hem door de Hoofdman namens alle Gildebroeders een zilveren herinneringsschild met inscriptie aangeboden in de vorm van een gildetrom.

Voor 60 jaar trouwe dienst in de funktie's als Gildebroeder, Vaandrig, Hoofdman en Ere-Hoofdman werd aan Willem van Dijk een mooi tinnen wandbord met de afbeelding van de patroonheilige St. Catharina overhandigd.

Willem dankte allen hiervoor mede namens Gust en echtgenoten en hij moest het gildeleven van toen en nu nog eens uitvoerig uiteen zetten. Hij wees er de huidige regerende gildebroeders nog eens extra op dat ook zij in alle eenvoud zonder duurzame franje het Gilde voort moesten zetten en vooral altijd dienstbaar blijven voor onze naasten.

Velen kwamen die avond de hand drukken onder wie het Kringbestuur, de plaatselijke Overheden van Gilde St. Joris en St. Sebastiaan en Barbara, Pastoor Rinus Hart, Burgemeester Ter Veer, diverse Gildebroeders en Gildezusters, vrienden en vele kennissen.

Mogen we hen nog vele jaren in goede gezondheid aantreffen zowel binnen als buiten het Gilde.

A. C.

M. Schilders 25 jaar Hoofdman Gilde St. Joris Oostelbeers.

Op zaterdag 25 juni, met Oostelbeerse kermis, was het dan voor Hoofdman M. Schilders eindelijk zover:

De viering van zijn 25-jarig Hoofdmanschap.

Ter gelegenheid hiervan werd hem door het Gilde een receptie aangeboden in Gildehuis "Juliana".

Ondanks dat hiervoor slechts de Overheden van de andere twee Gilden uit het dorp, het Kringbestuur, en een klein aantal familieleden uitge-

De heer H. v. Erve speldt de onderscheiding op aan hoofdman M. Schilders.

nodig waren, werd het een zeer druk bezochte receptie.

Door de Kringvoorzitter van het "Kwartier van Oirschot", de heer H.v. Erve, werd bij M. Schilders de Kringonderscheiding opgespeld.

Harmonie "De Vriendschap" bracht hierna nog een schitterende serenade aan de Jubilaris.

Daarna werd de avond in een gezellige sfeer voortgezet.

Gilde St. Monulphus en Gondulphus Knegsel

Op 16 juli j.l. was het 50 jaar geleden dat gildebroeder Bern. van de Ven lid werd van het gilde. Bernard is een gildebroeder die zeer nauw bij het gildewezen betrokken is. Hij is altijd present bij elk gildegebeuren. Daarom was de Overheid van mening dat deze dag niet ongemerkt voorbij mocht gaan.

Bernard was bijzonder verheugd dat ook burgemeester van Houdt en zijn echtgenote en de Overheid van het Kwartier van Oirschot hem en zijn vrouw de hand kwam drukken.

Wij hopen dat Bernard nog vele jaren in goede gezondheid het gildegebeuren mag meemaken.

H. van Boxem, hoofman.

Op de patroonsdag van het gilde, 16 juli is het nieuwe gildevaandel in een plechtige H. Mis door Pastoor Peeters ingezegend. Dit mooie nieuwe vaandel is vervaardigd door de firma M. Waters uit Geldrop.

Het vaandel is een mooie aanwinst voor ons

gilde.

Het oude vaandel zal als wandversiering een plaatsje krijgen in het nieuw te bouwen gemeentehuis te Vessem.

H. van Boxem, hoofman.

In Memoriam

Gilde Sint Sebastiaan Lage Mierde

Op zaterdag 30 juli 1983 hebben de gildebroeders hun lid **Wout Dirkx** onder grote belangstelling met gilde-eer ten grave gedragen.

Naar menselijke berekening is hij te vroeg op 66-jarige leeftijd zijn gezin en het gilde ontvallen. Hij was een gildebroeder uit hart en nieren. Niets was hem teveel en ongeveer 20 jaren heeft hij de Kring "Het Kwartier van Oirschot" gediend als leider van de technische commissie van het Standaardrijden.

Dat hij moge rusten in vrede.

Gilde O. L. Vrouwe Broederschap Biest Houtakker

Op 7 maart overleed op 88-jarige leeftijd ons trouw gildelid **Wilhelmus van Oort**. Wij kenden hem niet anders als Willem van Oort die trouw bij elke gildegelegenheid aanwezig was. Willem was lid vanaf 1945. Na een kortstondige ziekte overleed hij in het ziekenhuis. Willem die ieder kende wist graag over het gildeleven zoals hij dat had gekend te vertellen; hij was altijd open voor de tijdsomstandigheden en werkte graag mee aan het vernieuwde beleid van het gilde, dat hij vaak als zijn gilde beschouwde.

Wij missen in hem een trouwe echte gildebroeder. Moge hij rusten in vrede.

Op 26 april kregen wij toch nog plotseling het bericht van het overlijden van onze Gildebroeder **Johannes Hesselmans**. Jan was 80 jaar en vanaf 1945 lid van ons gilde. Zijn leven heeft hij jarenlang met veel moeite doorgebracht. Jan was altijd present. Als gildebroeder droeg hij er het zijne toe bij en wilde niemand tot last zijn maar nam er de tijd voor zo dat hij toch op tijd overal bij kon zijn.

In hem verliezen we een voorbeeldige gilde-

broeder; wij hopen dat God hem zijn verdiende loon zal toestaan en hem opnemen in het eeuwige leven waar hij ook zo veel voor heeft gebeden. Moge hij rusten in vrede.

Gilde Sint Joris Oirschot

Op 11 juli overleed op 72-jarige leeftijd gildebroeder **Ludovicus de Kroon**. Louis de Kroon was een eenvoudig mens en gildebroeder, die met genoeg over zijn Stratense Guld sprak.

Juist dit jaar was hij 40 jaren lid van het Gilde.

In 1976 ontving hij het Kringonderscheidings-teken.

Op 14 juli is hij door zijn mede-gildebroeders van Sint Joris naar zijn laatste rustplaats gedragen.

Moge hij rusten in vrede.

Adreswijziging:

Gilde Sint Sebastiaan Lage Mierde:

p.a. de Heer Fr. Adams, Draaiboom 40,
5094 CC Lage Mierde.

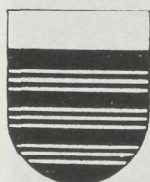
Uitslag loterij van het Liefdadigheidsfestijn te Tilburg

Prijzen zijn gevallen op de volgende loten:

0016 - 0019 - 0041 - 0069 - 0309 - 0429 - 0453 -
0497 - 0534 - 0710 - 0856 - 0960 - 1128 - 1192 -
1429 - 1566 - 1598 - 1725 - 2041 - 2112 - 2252 -
2338 - 2444 - 2483 - 2495 - 2871 - 3438 - 3439 -
3500 - 3929 - 4620 - 4626 - 4665 - 4938 - 4942 -
4993.

De prijzen kunnen tot 15 oktober 1983 worden afgehaald bij bovengenoemd adres van de Kringsecretaris: J. A. Abrahams, Vrijthof 9 te Hilvarenbeek. Tel. 04255 - 2431.

(na kantoor 2384)

Nieuws uit Kempenland

Sint-Catharinagilde tot Blortem en Gestel.

"55 jaar tamboer"

Zondag 5 juni herdachten wij het feit, dat gildebroeder **Marinus Bouwmans** 55 jaar geleden voor het eerst als tamboer optrad. Hij deed dit samen met zijn vader in zijn geboortedorp Deurne, waar zij de kermis aantromden. Sindsdien heeft Marinus ontelbare malen getromd, waarvan 40 jaar als gilde-tamboer.

Het Sint-Catharinagilde heeft dit heuglijke feit gevierd, en natuurlijk werd begonnen met de H. Mis in de kerk van Maria Middelaars te Eindhoven.

Na de mis werd de eed van trouw gebracht aan de

geestelijke overheid, en werd een vendel hulde gebracht aan de jubilaris door een van de jeugd-vendeliërs, Willy Kersten.

Marinus was hiermee zeer ingenomen, want juist de jeugd, en in het bijzonder de jeugd-tamboers hebben de volle aandacht en zorg van Marinus, die een aantal van hen in opleiding heeft. Zij waren dan ook allen uitgenodigd om op zijn feest aanwezig te zijn.

Na de vendel hulde trokken de gildebroeders en jeugdtamboers naar de gildekamer in het Gemeenschapshuis "De Ketting", waar genodigden en aanwezigen in de gelegenheid werden gesteld Marinus te feliciteren.

Regerend Deken Leo Simons memoreerde in zijn toespraak de levensloop van de jubilaris, waarin het gilde altijd een hoofdrol heeft vervuld. Samen

met Antoon Segers heeft Marinus Bouwmans het gilde voor de ondergang behoed en de heropbloei gestimuleerd en begeleid.

Jarenlang is hij commissielid geweest voor het trommen en is op vele gilde-bijeenkomsten en gildefeesten opgetreden als jurylid.

Tot slot van zijn toespraak vermeldde de Regerend Deken dat het Gilde besloten had Marinus Bouwmans wegens grote verdiensten als tamboer en gildebroeder te benoemen tot Ere-lid van het Sint-Catharinagilde, en werd aan Marinus de daarbij behorende oorkonde overhandigd.

Na het uitbrengen van een toast dankte de jubilaris op de hem eigen wijze alle gildebroeders en aanwezigen. Hierbij overhandigde hij het gilde als blijvend aandenken een herinneringsschild in de vorm van een gildetrom.

Hierbij bleef het niet, want aan een van de jeugdtamboers van het eigen gilde, Jaco Moonen, overhandigde Marinus een zilveren schild als aanmoediging voor alle jeugdtamboers, terwijl de jongste jeugdtamboer, Jeroen Moonen, het zilveren schild kreeg opgespeld dat als tweede prijs voor het jeugd-groepstrommen in Zesgehuchten was behaald.

Na deze zilverparade werd het woord gevoerd door de Regerend Deken van het Sint-Jorisgilde Gestel. Op een van de gehoorde uitspraken: "Jullie (het Sint-Jorisgilde) hebben alles en zijn groter in aantal" gaf hij ten antwoord: "maar wij hebben geen Marinus Bouwmans"!

Na een feestelijk samenzijn in De Ketting werd het Sint-Catharinagilde door Marinus uitgenodigd om samen met de echtgenoten de rest van de dag te vertoeven in een door hem uitgekozen "gezellige plek", en wie Marinus kent,

weet dat het dan prima voor elkaar komt! Het werd een heel gezellige dag, en het feest van 55 jaar tamboer zal Marinus, zijn vrouw en zijn gildebroeders nog lang heugen.

P. F. van der Loo
Deken-Schrijver
Mozartlaan 43
5654 EK Eindhoven.

Nieuwe Koning Gilde van St. Jan Baptist, Duizel

Op zaterdag met de kermis, 30 juli, vond in Duizel het Koningschieten plaats. Zeven gildebroeders, allen serieuze kandidaten voor het koningschap, deden aan de wedstrijd mee.

Met het 117e schot lukte het **Martien Cox** de koningsvogel naar beneden te halen.

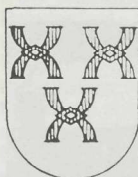
Hij werd daarmee de 29e koning van het Duizelse gilde.

De nieuwe koning is 49 jaar en reeds sinds 3 februari 1975 Vaandrig. De taak van Vaandrig heeft hij steeds met volle inzet vervuld.

Wij weten dat de nieuwe koning als vurige wens had eens deze titel te kunnen behalen.

Het is hem gelukt tot volle tevredenheid van alle leden van het Gilde, die weten, dat hij ook zijn nieuwe functie de komende 2 jaren naar beste vermogen zal vervullen.

Jac Hakkens
(1e Regerend Deken).

Gilde St. Lambertus Schutterij-Wilhelmina Someren-Eind.

De nieuwe koning van Gilde St. Lambertus Schutterij-Wilhelmina is **Jan Geurtjens**.

Onder ideale weersomstandigheden hebben de leden van het Someren-Eindse gilde op tweede Pinksterdag het tweejaarlijkse Koningschieten gehouden.

29 Schutters hebben onder veel belangstelling om de fel begeerde titel gestreden. Het hoge aantal schutters getuigt, dat het gilde springlevend is.

Onder de genodigden bevonden zich burgemeester Roels en wethouder Meulendijks. Kring Peelland werd vertegenwoordigd door voorzitter F. v. Thiel en secretaris Fr. v. d. Velden.

Nadat Pastoor Somers de boom had vrijgemaakt met het openingsschot was het de beurt aan de gildebroeders.

Nieuws uit Peelland

Er werd sportief strijd geleverd om het koningschap.

Zou oud-koning Jo Greijmans zijn koningschap hernieuwen?

Het was Jan Geurtjens die na hem schoot; hij haalde met een welgemikt schot, het 352ste, de taaie vogel naar beneden en mag zich voor twee jaar koning noemen.

Na de handwassing van de koning werd hij door burgemeester Roels en hoofdman Fr. Lomans met het zilver omhangen, om vervolgens thuis geleid te worden, waar hem de vendelgroet werd gebracht en zijne majesteit aan zijn traditionele verplichtingen voldeed.

Jan Verheijen.

Koningschieten bij het Sint-Jorisgilde te Deurne.

Op kermismaandag, 6 juni, kwam het gilde bij elkaar in het gildehuis, daar deze dag het twee-

jaarlijkse koningschieten zou plaats vinden. Toen allen aanwezig waren werd in de gildekamer allereerst de hoofdman Toon Engelen eraan herinnerd dat hij met deze kermis 55 jaar lid was van het gilde; namens het gilde mocht hij een nieuwe sjerp ontvangen waarop de letters HOOFDMAN aangebracht waren.

Daarna ging het gilde ter kerk voor het bijwonen der gildemis om vervolgens aan te zitten aan een goed verzorgde koffietafel waaraan ook pastoor Hasselman deelnam.

In de namiddag werd per bus vertrokken naar het schietterrein voor het koningschieten. Op enige afstand werd gestopt om daarna driemaal om de schietboom te trekken, waarna pastoor Hasselman de boom deed vrijen. Het was de staande deken Piet Martens, oud-tamboer van ons gilde, die in mei j.l. zijn 25-jarig gildebroederschap mocht vieren en de vogel bij het 58ste schot naar beneden wist te halen en thans voor twee jaar Koning van het gilde is.

Een ware bekroning voor hem, na al de diensten die hij aan het gilde gegeven heeft.

Bij het Ere-koningschieten was het andermaal

Lud van Stekelenburg die zijn titel wist te prolongeren.

Na de gebruikelijke ceremonie bracht de oud-Koning, vendelier A. v. Rooij, de vendelgroet aan beide Koningen.

Hierna vertrok het gilde met de nieuwe Koning naar het dorp terug om zich aan de bevolking te presenteren.

Op 17 juni werd door het gilde aan beide koningen een receptie aangeboden in het gildehuis waarvan velen gebruik maakten om hun felicitaties over te brengen.

Op 21 augustus 1983 zal het Sint-Jorisgilde een Jubileumwedstrijd organiseren in verband met het 10-jarig bestaan der schietaccommodatie Bruggen.

Deken-schrijver:
A. van Ooijen.

secretariaat: Beethovenlaan 16,
5751 EZ Deurne tel. 04930-17278.

In Memoriam

Gilde O. L. Vrouw van de Zeven Weeën Lierop.

Op 3 februari overleed op 82-jarige leeftijd **Marinus Hurkmans** Ere-deken van ons gilde en Ere-lid van het Kringbestuur, waarvan hij jaren lang vice-voorzitter was.

Marinus was een zeer trouwe vriendelijke en goedlachse gildebroeder, die steeds voor eenieder met raad en daad klaar stond.

Mede door zijn toedoen werd ons gilde, dat

dreigde in te slapen, een levendig en actief gilde. Het Maria-kapelletje bij het schietterrein de "Roovere" kwam mede door zijn grote inzet tot stand.

Ook als schutter heeft hij ruimschoots zijn sporen verdiend. Hij wist 2x het schutterskoningschap te behalen, en schoot zich tot koning bij het Sint-Hubertusgilde te Liessel en bij het

Met het zwaaien van de Siervaan boven de baar neemt het O. L. Vrouwe-gilde afscheid van zijn overleden gildebroeder Marinus Hurkmans.

Sint-Lambertusgilde te Someren-Eind.
Het O. L. Vrouwe-gilde verliest in Marinus Hurkmans een van zijn oudste gildebroeders, die vooral op de bijeenkomsten van het gilde gemist zal worden, mede door zijn rijke ervaring welke hij steeds op zeer duidelijke en humoristische wijze wist te vertellen.
Op 8 februari hebben wij Marinus in aanwezigheid van het kringbestuur en vele deputaties van de kringgilden met gilde-eer begraven.
Marinus, in ons gilde zal de herinnering aan jou als een goed gildebroeder altijd voortleven.
Hij ruste in vrede.

De Overheid

Het Sint-Willibrordusgilde Vierden verloor twee ere-leden.

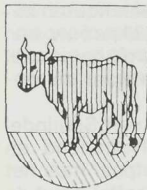
In het voorjaar overleed pastoor **Frans v. d. Hout** na een langdurige ziekte. Hij werd erelid van het

gilde op zijn 40-jarig Priesterfeest. Hij was een traditievool man en daarom steunde hij het gilde met raad en daad. Na zijn Priesterfeest werd hij ziek en overleed op 11 februari, een dag van Maria, de moeder Gods, die hij zeer vereerde. Hij werd op aswoensdag met gilde-eer ten grave gedragen.

Een korte tijd later ontviel ons het erelid **Piet Thijssen**. Hij was lange tijd gildehuishouder en hielp na de oorlog mede het gilde weer nieuw leven in te blazen, vooral ondersteunde hij de financiële acties van het gilde. Hij overleed op 18 juli in de leeftijd van 88 jaar. Ook op zijn hoge leeftijd was hij altijd present op teerdagen en kermissen. Wij zullen zijn blijheid en vreugde missen. Hij wenste in zijn laatste levensjaren steeds weer, dat het gilde hem naar zijn laatste rustplaats zou brengen en dit geschiedde ook zoals hij dat gewild had. Het werd een plechtigheid, zoals men al jaren niet meer had meegeemaakt.

Mogen de gildebroeders beide ereleden hoog houden en in hun gebed gedenken.

De overheid van het Sint-Willibrordusgilde.

Nieuws uit Maasland

DEN BOSCH. De tentoonstelling welke in het Provinciaal Museum wordt gehouden en waar dit keer de Gilden speciaal hun aandacht krijgen is op 21 mei geopend met de nodige toespraken door de voorzitter van onze Federatie Jhr. L. v. Nispen tot Sevenaer. Na de opening volgde een speciaal optreden van het Gilde van **St. Willibrordus van Heeswijk** dat schitterend stond aangetreden voor de vele gasten die voor deze gelegenheid waren uitgenodigd. Een vandelgroet mochten zij allen in ontvangst nemen.

Om de tentoonstelling te stimuleren trad op 9 juli nog het gilde van **Oirschot, de Onze Lieve Vrouwe Broederschap**, op en op zaterdag 23 juli het **Onze Lieve Vrouwe Gilde van Aarle-Rixtel**. Beiden hebben voor het Museum een vandelgroet gebracht.

Bij het verschijnen van dit nummer is de tentoonstelling weer achter de rug. We hopen dat veel gildebroeders en zeker een talrijk publiek van deze tentoonstelling heeft mogen profiteren, want wat er te zien was was werkelijk uniek op gildegebied. Vooral hebben we veel materiaal gezien wat anders zelden aan het daglicht wordt toevertrouwd; dus materiaal van verdwenen gilden. Dat het in een catalogus achter in het boek "Schuttersgilden in Noord-Brabant" is opgenomen is een goede gedachte geweest. Zo komt het gildebezoek ter kennis van hen die er meer over willen weten. Op 7 augustus sloot deze belangrijke tentoonstelling.

MAASLAND - DRUNEN. De 49ste kringdag van de Kring Maasland te Drunen bij het Gilde **St. Hubertus** werd gehouden op 5 juni bij gelegenheid van het feit dat dit gilde 25 jaar geleden (1958) werd heropgericht. Dit alles is opgenomen in het mooi verzorgd programmaboekje. Deze dag is een succes geweest voor de kring en het eigen gilde; hij werd overstraald met prachtig zomers weer. In de plaatselijke krant lezen we: "Met de gebruikelijke 90 gildeslagen per minuut, met uitzondering van de Harmonie Drunen, heeft men de deelnemende gilden bezig kunnen zien" (optocht). De Lambertuskerk was te klein voor de gildebroeders die de Mis mee kwamen bijwonen. Onder de H. Mis werd het oude vaandel opgerold en het nieuwe vaandel uitgerold om te worden gewijd door de gildeheer, pastoor Vermeulen. Het nieuwe vaandel voldoet prachtig aan de eisen die dit gilde eraan heeft gesteld. Het gildevaandel is vervaardigd door Mevr. Verhulst-van Lammeren. Dit gilde "mocht" eertijds geen Bourgondisch kruis voeren, zodat de compositie geheel anders is dan men elders verwacht.

Na de Mis de aanbidding van de ere-wijn op het gemeentehuis met toespraken van de Burgemeester, de Hoofdman van de Kring en de Hoofdman van St. Hubertus.

De secretaris, Hr. Aarts, mocht de verheugende mededeling doen, dat de oud-Beschermheer, thans Ere-lid Max Lips, een zilveren keten (met symbolische afbeeldingen) waaraan een patroonsjuweel zal schenken bij deze gelegen-

heid. De tekening werd getoond (ontwerp J. Toorians) en zal t.z.t. worden uitgevoerd.

Uit de toespraken op het gildefeestterrein waren de motto's die dag: van de pastoor "klaar staan voor elkaar" en van de Hoofdman der Kring "weest tolerant, maar verkoop de huid zo duur mogelijk".

De voornaamste uitslagen van de kringdag waren:

Mooist gecostumeerde gilde: St. Barbara Veghel.

Mooist gedooftelijk gecostum. gilde: 1/ St. Sebastiaan Oisterwijk. 2/ St. Joris en Catharina Rosmalen.

Mooiste geheel in de optocht: Onze Lieve Vrouwe Schuts Elshout.

Tentoonstelling: Mooist koningschild voor 1945: St. Catharina Helvoirt; idem ná 1945: St. Barbara Vught.

Best onderh. koningszilver: St. Ambrosius Loonopzand.

Mooiste verzameling koningszilver: St. Willibrordus Heeswijk.

Mooiste Keizersteken: St. Antonius en Sebastiaan Udenhout.

Mooiste Gildevaandel ná 1945: St. Antonius en Sebastiaan Udenhout; idem vóór 1945: St. Catharina Rosmalen.

Mooiste Gildestandaard voor 1945: St. Crispijn Besoijen; idem ná 1945: St. Antonius en Sebastiaan Haaren.

Oude gildetrom: St. Catharina Vught.

Keizer van de kring werd: W. v. d. Laak, St. Antonius Udenhout.

Koning van de kring werd: J. v. d. Leest St. Joris Gemonde, geweer.

Koning kruisboog werd: M. Brekelmans, St. Ambrosius Baardwijk.

Koning handboog werd: C. v. d. Wiel.

Dit zijn de gildeuitslagen. De persoonlijke uitslagen worden niet vermeld wegens de plaatsruimte in dit blad.

DRUNEN. Bij **St. Hubertus** werd op 18 juni om het koningschap van het gilde geschoten. De regerende koning werd thuis 's morgens afge-

haald door het hele gilde, waarna men naar de kapel van het bejaardenhuis trok voor de gildemis. Hierna vendelgroet voor de bejaarden. Op de middag koffietafel met vertrek naar Steegerf om de nieuwe koning te gaan schieten. Na 517 schoten werd de oude koning, Hr. Brekelmans, opgevolgd door gildebroeder Cor Rijpert. Hem werd het koningszilver omgehangen en inmiddels werd zijn echtgenote gehaald en zij werd uitgeroepen tot koningin.

Op de avond werd dit feestelijk gevierd. Hierbij was ook de gildeheer aanwezig.

C. Rijpert is gildekapitein. In de functie van koning kan hij dit niet meer zijn en wordt opgevolgd door Fr. Klerkx, gedurende zijn koningschap.

Op zaterdag 5 november viert St. Hubertus het feit dat het 25 jaar geleden is dat het werd heropgericht.

C. Rijpert, nieuwe koning St. Hubertus Drunen.

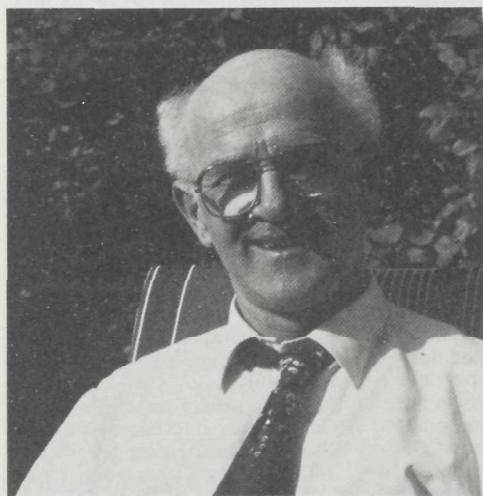
Esch. Het Gilde **St. Willibrordus** van Esch was op 31 mei aanwezig bij de eucharistieviering in de St. Jan te Den Bosch bij gelegenheid van het afscheid van de Commissaris van de Koningin de Heer J. D. van der Harten.

Het gilde trok de kerk binnen met in hun midden de Heer en Mevr. van der Harten. Onder de H. Mis vendelgroet tijdens de Consecratie en na de Mis op de Parade een afscheidsvendelgroet. Hierbij werd aan de Heer van der Harten een houten koningsvogel aangeboden en aan Mevrouw een bloembouquet. Na dit afscheid werd koers gezet naar het Noordbrabants Museum waar de tentoonstelling werd bezocht.

Op 23 juni trouwde tambour Jan van Schijndel met Mej. Cristine Pijnenburg. Trommend en vendelend werd het kersverse echtpaar naar het raadhuis begeleid. Onder tromgeroffel werd de huwelijksacte getekend. Vervolgens ging het hele gezelschap naar de kerk voor de huwelijksmis. Na de Mis vendelgroet voor het bruidspaar.

Het Bruidspaar Van Schijndel-Pijnenburg door gilde begeleid met koning voor huwelijksvoltrekking.

C. Rijpert. Nieuwe koning St. Hubertus Drunen.

de gildekoning en de gildeheer.

ELSHOUT. Bij het **Onze Lieve Vrouwe Gilde** van Elshout valt het overlijden te betreuren van Jo Klerks (56) op 15 mei 1983. Jo was ruim 20 jaar lid van de Schuts, waarvan hij 10 jaar geleden deel uitmaakte van de Overheid. Op 19 mei is Jo met gilde-eer begraven. Het gilde was voltallig aanwezig, hetgeen bewijst dat Jo een zeer actief en waardevol gildebroeder was. Hem werd de laatste groet vendelend gebracht.

Jo Klerks was een man die van de kleinste dingen van het leven kon genieten en ontzettend veel werk heeft verzet voor zijn schuts; de schuts van de Wondebare Moeder van Elshout, op wie hij al zijn hoop gesteld had. Hij ruste in vrede.

SCHIJNDEL. Gilde **Catharina en Barbara** laat zich gewoonlijk op een ander terrein horen en wel op het gebied van het spel Jeu de Boules. Voor het gilde zijn al enige jaren op de kringdagen en onderlinge gildefeestjes wedstrijden in deze bezigheid gehouden. We stellen dat op prijs (alleen hopen we erop dat men daar nog eens gaat schieten) en steunen dit gilde van harte daarmee.

Op 18 mei werden aan Steeg 42 aldaar de jeu de boules-banen in gebruik genomen. De opening werd verricht door de Heer J. M. Kooijmans, die een financiële aanzet daarvoor heeft gegeven.

HERPT. Jarenlang heeft het Gilde St. Catharina oud papier ingezameld om de nieuwe costumering te kunnen bekostigen. Vorig jaar zijn er twee mooie gildetrommen aangeschaft op deze wijze en voor Pinksteren van dit jaar komen de eerste

nieuwe costuums. Dat was op zaterdag 21 mei. Het gilde presenteerde zich in de parochiekerk waar 's avonds een gildemis werd opgedragen voor de levende en overleden leden.

Het costuum is vervaardigd van wollen stof in bordeaurood met groene kraag, afgezet met geel, zwarte hoed met witte struisveer.

Op 5 juni kreeg het gilde weer een nieuwe koning. Deze dag begon met een gildemis gevolgd door een rondwandeling door het dorp. De pastoor en de burgemeester waren aanwezig en losten de eerste schoten ter bevrijding van de boom. Sportief werd om de vogel gestreden en met het 362ste schot mocht Alouis Kuijs zich koning van St. Catharina noemen.

LOONOPZAND. Bij het gilde van **St. Ambrosius** is men al druk bezig met de voorbereiding van het 200-jarig bestaan, dat de Kringdag van Maasland moet gaan worden; op zondag 20 mei 1984. Met Pasen werden de kinderen van de leden ontvangen op het schietterrein "In de Beijenthuijnen" om paaseieren te komen zoeken. De schutters schoten om de eieren. Met Koninginnedag was het schietterrein open voor iedereen die een pijltje wilde komen trekken.

Op Hemelvaartsdag werd met het plaatselijk Kerkkoor de Hoogmis in de St. Jan te Den Bosch verzorgd. Het gilde hield de altaarwacht.

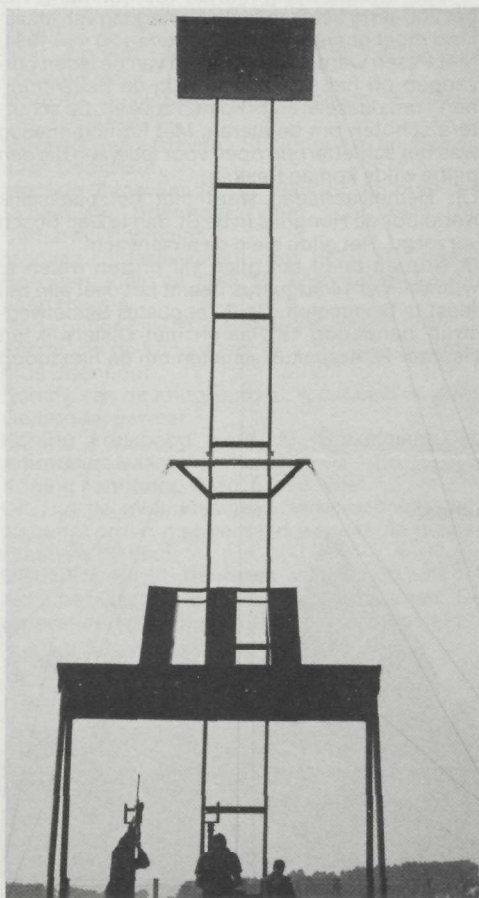
In Drunen heeft het gilde vijf prijzen weten te winnen. Op 14 augustus neemt het deel aan het feest te Dommelen. Op 21 augustus Schietwedstrijd handboog te Haaren met Oisterwijk en Haaren. 20 Augustus schieten om de handboog

Gilde St. Catharina van Herpt in nieuwe costumes.

wip-koning en op 17 september om de koning van de doel.

ROSMALen. Bij het gilde **St. Catharina** van Rosmalen heeft men op 30 april een nieuwe schietaccommodatie in gebruik genomen. Uitgerust met nieuwe hoeden en sjerpen trok het gilde naar het schietterrein aan de Tivoliweg, waar Burgemeester Burgers de poorten opende. Onder aanwezigheid van het Gemeentebestuur, de gildeheer, pastoor Berkers, bestuursleden van De Hoge Schuts, en afgevaardigden van de aangrenzende verenigingen onthulde Burgemeester Burgers de naam van het nieuwe schietterrein: De SCHUTSBOOM.

Schietboom Rosmalen met kogelvanger.

Na drie-en-een-half jaar omzwervingen met de schutsbomen aan de rand van Rosmalen, waar men niet meer kon voldoen aan de gestelde schieteisen i.v.m. de nieuwbouw, kon de hoofdmans van het gilde, de Heer M. v. Helvoirt, zijn schutters nu weer aan het schieten brengen. Nu werd dat gedaan op een tot op heden ongebruikelijke manier n.l. op een boom met kogelvanger.

De Voorzitter van de Hoge Schuts, de heer Jans, feliciteerde het gilde van Rosmalen met dit nieuwe schietterrein maar vond het zeer spijtig dat het gilde noodgedwongen moest overgaan tot een dergelijke zeer kostbare installatie om te mogen blijven schieten.

Hoofdmans van Helvoirt bracht een toast uit op de toekomst van alle geweeschietende gilden. Pastor Berkers opende deze eerste schietwedstrijd op de vogel. De winnaar van deze wedstrijd werd H. van Uden van St. Joris Berlicum.

DINTHER. Bij **St. Barbara** werd tijdens de voorjaarsvergadering de overheid met twee dekenen uitgebreid. Het waren Jan Meulenbroek en Harry van Lankveld.

Dinther heeft in Peer contacten gelegd met het gilde uit Schulen, gemeente Herk de Stad, in België. Dit jaar kon het 1ste lustrum gevierd worden; daarom werden de zuiderburen uitgenodigd voor een bezoek aan Dinther. Om drie uur werd een onderlinge schietwedstrijd gehouden op de schutsplaats Beugt. Gildebroeders Cris Manders en Zonen zorgden voor een gevuld speenvarken op de barbecue. Na de prijsuitreiking verlieten de Belgen Dinther om het volgende jaar St. Barbara bij hen te ontvangen.

Een nieuw gildevaandel is ontworpen, hetgeen een niet gemakkelijke zaak was. Gelukkig is men, na het inwinnen van veel inlichtingen, erin geslaagd de opdracht te geven aan de eerv. zusters Trappistinnen te Berkel-Enschot. Financiële is men momenteel ook rond kunnen komen. Men hoopt op zondag 11 september a.s. in een plechtige gildemis het nieuwe gildevaandel te kunnen zegenen. Deze Mis zal plaats hebben in de Sint-Servatiuskerk om 10 uur op die dag.

Voor het nieuwe gildevaandel werd een loterij opgezet. De prijzen zijn gevallen op de nummers: 25, 29, 358, 486, 554, 557, 628, 694, 936, 1108, 1131, 1254, 1317, 1318, 1386, 1685, 1815, 1877.

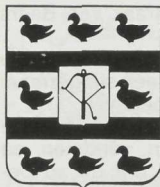
Dit vermelden we omdat in diverse gilden in de omgeving loten zijn verkocht.

DE GILDETROM. Wij ontvingen matig berichten voor het blad de Gildetrom, welke we hier hebben verwerkt. Graag willen wij wat meer gildenieuws ontvangen. Laat ook iets van Uw gilde horen. De andere gilden zijn er ook benieuwd naar. Men blijft van elkaar op de hoogte en dat kan van groot belang zijn.

HEESWIJK. Een vraag aan het gilde van **St. Willibrordus**: missen jullie een koningsschild? Kijk eens goed na. Mogelijk kan ik je helpen. Graag een berichtje als het kan.

LOONOPZAND, 1 augustus 1983.
Kring MAASLAND,

Jan Toorians, deken-schrijver.

Kring Land van Cuijk

Sint-Joris- en Sint-Antonius-gilde Maashees.

Tijdens de receptie van de nieuwe Koning Gerrit Emonts werd ons gilde aangenaam verrast met een schenking door het Kerkbestuur van ons dorp van een zilveren gesp.

Deze gesp was sedert de opheffing van het gilde omstreeks 1825 in hun bezit.

De sluiting heeft gediend als jas- of koorkapsluiting. Duidelijk is echter te zien aan de achterzijde dat de zijstukken er later aangemaakt werden. Het vermoeden bestaat dus dat het middendeelte het medaillon van ons gilde is. Tesamen met de papegaai welke in bezit is van het Noord-brabants Museum zal het één geheel gevormd hebben. (?)

Als dit het medaillon is, is dit het enige zilver dat nu in gildebezit is uit vroegere eeuwen.

De sluiting meet 103 mm in de breedte en 49 mm in de hoogte, dit is tevens de doorsnee van het ronde medaillon inclusief de gelobde rand.

De beeltenissen van St. Joris en St. Antonius zijn evenals de kabelrand verguld. De kettingrand van de zijstukken is niet verguld; ook de sterren niet. Op het geheel zijn geen merken te vinden. Het medaillon (?) lijkt sterk op het medaillon van St. Catharina Vught en St. Matthias Oploo.

Een voorzichtige datering is gezien deze gelijkheid midden 16e eeuw.

Jo Smits, luitenant-schrijver.

Koningschieten in Beers

Op zaterdag 25 juni organiseerde het Beorse Sint-Antoniusgilde zijn jaarlijks koningschieten op het schietterrein "Op de Haan".

De dag werd begonnen met een H. Mis voor de levende en overleden leden van het gilde. Na afloop van de mis werd gezamenlijk vertrokken naar het schietterrein, waar de gildebroeders en -zusters zich konden inschrijven voor een van de twee geplaatste vogels.

Omdat er verschillende gildebroeders niet aan de verplichtingen van het koningschap kunnen voldoen, en de gildezusters ook graag willen meeschieten, was er voor deze groep een aparte vogel geplaatst. Hierop waren voor de vleugels en de kop 3 herinneringsmedailles te winnen, terwijl het neerhalen van de romp beloond werd met een prachtige standaard.

M. Derks schoot de eerste vleugel eraf, J. Bulkens de tweede, terwijl P. Vergeest de kop voor zijn rekening nam.

Hierna was er een spannende strijd gaande, om de romp neer te halen, waaraan H. Derks na 67 shoten een einde maakte, door het laatste restant eraf te schieten.

Op de koningsvogel was de strijd intussen nog in volle gang. De koning van 1982, H. Walk, had gezorgd voor een fraai uitzienende vogel, gemaakt van hout, dat een stootje kon verdragen.

Aan het einde aan de twaalfde ronde leek de strijd beslist, toen A. Claassen een voltrefter plaatste, die de vogel op zijn hoge zitplaats deed schudden. Wonder boven wonder bleef alles echter boven, zodat H. Walk in het volgende schot de kans op dubbelkoning voor het grijpen had. Zijn schot was, hoewel raak, niet goed genoeg om de zaak af te maken, terwijl ook F.

Wagemans niet de juiste plaats trof, zodat J. van Gaal, bij het 183ste schot, aan alle onzekerheid een einde maakte en de koningstitel 1983 voor zich opeiste.

In gildehuis "'t Wapen van Beers" werd na afloop de nieuwe koning gehuldigd, waarbij de koning van 1982, H. Walk, hem allereerst de koningsstok overhandigde, waarna hij hem de koningsvogel omhing. Zijn echtgenote werd verrast met een bos bloemen, terwijl de winnaars op de prijsvogel ook hun gewonnen prijzen in ontvangst mochten nemen. Hierna werd de druk bezochte zomerteerdag voortgezet tot in de kleine uurtjes, waarbij R. van Riet met zijn discotheek voor de muzikale noot zorgde.

Geslaagd gildefeest te Gassel.

De gildefeesten te Gassel zijn in alle opzichten, zowel organisatorisch als financieel geslaagd, dank zij de enorme voorbereiding en samenwerking van Gilde-Overheid, gildebroeders/zusters, de gehele Gasselse gemeenschap en het Kringbestuur. Speciaal de Kringgildedag van zondag 15 mei, waaraan door alle 27 gilden van de kring Land van Cuyk werd deelgenomen, was een happening zowel voor het talrijke publiek als voor de deelnemende gilden, waarvoor het organiserende Sint-Jansgilde, dat vele maanden met de voorbereiding is werkzaam geweest, niets dan lof verdient. Deze dag werd ingezet met een gildemis, waaraan door diverse afgevaardigden van de gilden van de Kring werd deelgenomen. Na deze viering werd een Brabantse koffietafel geserveerd voor de genodigden, gevolgd door aanbidding van de erewijn door het gemeentebestuur van Beers.

Om 13.00 uur trok een stoet van 27 gilden door de dorpskom van Gassel, die zich daarna verzamelde op het feestterrein op De Hoeve, waarna de massale opmars volgde en de officiële opening door de Kringvoorzitter Baron de Weichs de Wenne, voorafgegaan door een welkomstwoord

van burgemeester J. F. v. d. Braak van Beers (waaronder Gassel ressorteert).

Met het Wilhelmus werd het officiële gedeelte afgesloten, waarna de gilden in een slingermars zich weer naar hun afmarspunt begaven.

Hierna werd een aanvang gemaakt met de diverse wedstrijden in trommen, vendelen, en schieten, waarbij zeer sportief om de zo begeerde zilveren schilden werd gestreden.

Als omlijsting van deze kringgildedag was zaterdag 14 mei een z.g. reünie van Oud-Gasselaren georganiseerd waaraan door ruim 500 voormalige inwoners gevolg werd gegeven, om oude contacten weer eens te kunnen vernieuwen, wat dan ook als een bijzonder geslaagd experiment kon genoemd worden. Tevens was een fototentoonstelling ingericht, bestaande uit foto's vanaf ca. 1900 tot 1970 van uiteenlopende aard, zoals scholen en verenigingen, besturen van verenigingen en talrijke privé foto's, die door de Gasselse bevolking in bruikleen waren gegeven en waarvan reproducties zijn vervaardigd. Door de overgrote drukte zijn niet allen in de gelegenheid geweest deze foto's te bezichtigen; daarom zal een herhaling van deze tentoonstelling in september plaats vinden. Ook is er gelegenheid foto's te bestellen van de tentoongestelde, tevens is een uitgebreide reportage van de gildeactiviteiten van beide dagen gemaakt en kunnen gilden en andere belangstellenden zich in verbinding stellen met secretariaat van het Sint-Jansgilde voor inzage van de foto's en voor eventuele bestellingen. De juiste datum van de herhalingstentoonstelling is nog niet bekend.

De Gilde-Overheid kan terugzien op een in alle opzichten geslaagd gildefeestijn, dat mede in verband stond met het 25-jarig bestaan van het gecostumeerde gilde, waarvan hierbij een foto van het gilde in hun huidige kostuum.

Namens de Gilde-Overheid van het Sint-Jansgilde

W. L. Martens, hoofdman/secr.

Adres secretariaat: Hoeve 5,
5438 ND Gassel
tel: 08860-2000

Kring „Baronie en Markiezaat”

Kringgildedag Baronie-Markiezaat.

Op 28 augustus zou de kringgildedag van Baronie-Markiezaat worden georganiseerd door het Kloveniersgilde "St. Antonius Abt" te Terheijden. Maar helaas kwam deze kringdag te vervallen. Dit i.v.m. de ontstane problemen binnen het gilde, waaronder het onverwacht af-treden van de Hoofdman.

Daarom is in overleg met het Kringbestuur besloten de Kringgildedag in Terheijden af te gelasten, omdat gebleken was dat er op dat moment te weinig garanties waren om dat gildefeest succesvol te laten verlopen.

B. Minnebach

Koningschieten te Rijsbergen

Het Sint-Jorisgilde was weer toe aan het koningschieten. Zes jaar geleden schoot Henny Hoppenbrouwers zich koning. In Rijsbergen was het kermis en dinsdagmiddag

stonden de kruisboogschutters weer onder de schutsboom, die bij het Kennedyplein stond opgesteld. Er waren vijf serieuze kandidaten erg gebrand op de titel, te weten Henny en Hugo Hoppenbrouwers, Piet Adriaenssen, Alfons Douwenburg en Jan Verhaeren. Het duurde ruim anderhalf uur voordat Jan Verhaeren de 64-jarige oud-horlogemaker en opticien het laatste stuk van de vogel naar beneden schoot. Een zucht van verlichting voor Hoofdman Kees Pellens en oud-koning Henny Hoppenbrouwers, want in hem voelden ze zich zeker van het in stand houden van de oude tradities en gildegebruiken waarvoor zij zich met name afgelopen regeerperiode hebben ingezet; Jan Verhaeren reeds als deken in het gilde, was al tweemaal koning van 1947 - 1953 en van 1959 - 1965. Rijsbergen kent drie gilden die ieder jaar om de zes jaar koning schieten. Oud gebruik hierbij is dat het gilde vooraf de burgemeester, die eredeken is van de gildes, gaat afhalen. Deze traditie viel helaas in het water door de installatie van de nieuwe commissaris der koningin, mr. A. van Agt. Wel loste burgemeester Hartman het openingsschot.

Hoofdman Kees Pellens.

Het Sint-Barbara Gilde te Veghel

houdt traditioneel op kermismaandag 19 september zijn koningsschieten.

De dag begint met het afhalen van de fungerende koning Jos van den Bosch, daarna is de Gildemis in de St. Lambertuskerk.

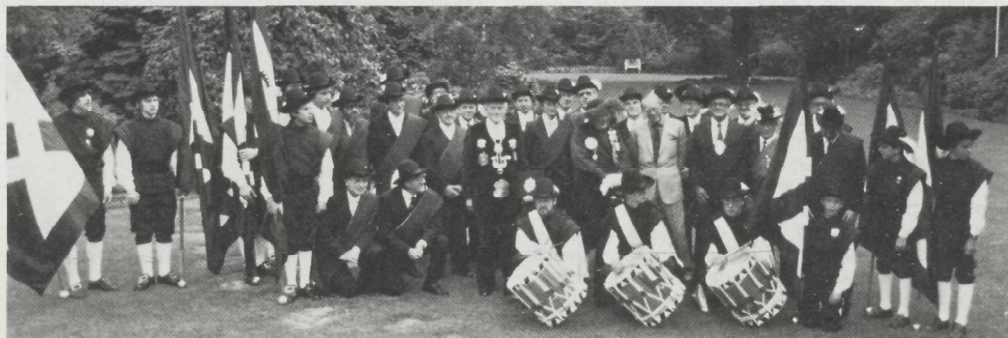
Na de vendelgroet aan koning en ere-deken, burgemeester Mr. H. van Weegen, en de vendelhulde ter herinnering van de trouw aan God, Koningin en Vaderland, biedt het Gemeentebestuur de erewijn aan.

Tijdens de lunch in de gildekamer is de loting

voor het schieten, en om 14.30 uur begint het koningsschieten.

Op zaterdag 17 september begeleidt het gilde het gemeentebestuur naar het Bevrijdingsmonument voor de kranslegging bij gelegenheid van de herdenking der bevrijding van Veghel op 17 september 1944.

's-Avonds is de jaarlijkse Teeravond, die in het teken staat van het afscheid van de fungerende koning.

Een overzichtsfoto van het Sint-Barbara Gilde te Veghel bij gelegenheid van een particulier bezoek van Prins Bernhard aan staande-deken Jan Driessen, waarbij ook Jan van de Mortel aanwezig was, juni 1981.

Varia

Luiksgestel en het "Schaepsgilde"

Toen Jolles in 1933 in zijn boek, *De Schuttersgilden en Schutterijen van Noord-Brabant*, het Sint-Martinusgilde te Luiksgestel beschreef, had hij blijkbaar slechts een klein gedeelte van het gilde-archief te zien gekregen. In 1977 heeft het gilde zelf op voorbeeldige wijze een gestencilde uitgave verzorgd, waarin "de oude gildepapieren van het Gilde St. Martinus Luyksgestel" alle zijn opgenomen. Een tweede gestencilde uitgave volgde in 1978; deze bevat de volledige inhoud van "de acht cahiers van het Gilde" en bestrijkt de periode van 1851 tot 1972. Beide uitgaven zijn voorzien van uitvoerige registers van alle persoonsnamen en dus ook voor genealogisch onderzoek uitermate belangrijk. Luiksgestel behoorde meer dan twee eeuwen lang tot de Kempische dorpen, waarin veel Teuten en vooral koperteuten woonden, die in het buitenland en met name in Denemarken handel dreven; vele leden van deze gezelschappen of teutencompagnieën waren tevens lid van het gilde. Een nieuwe wijk bij de kerk te Luiksgestel bewaart in de gekozen straatnamen de herinnering aan deze Teuten.

In de oudste "caerte ende ordinantie der Scuttrije van Luijcksgestel" van 28 december 1670 wordt verwezen naar een oudere kaart uit 1595, die later werd vernieuwd maar weer "versleten" raakte; daarom werd aan "Baron van Bockholt, onssen heere" verzocht de nieuwe kaart goed te keuren. Luiksgestel, dat toen behoorde tot het "ampt Pelt" ontving de goedkeuring op 29 december 1670. Deze kaart bevat in 16 artikelen de gewone voorschriften betreffende het aanstellen van dekens, het "schieten metten roere offt met den voetboeghe", het teren, de deelname aan de processie op Sacramentsdag en het begraven van gildeleden. Volgens art. 9 zal de koning, die driemaal achter elkaar de vogel afschiet, zijn leven lang vrij mogen teren; de naam "keizer" komt in deze kaart nog niet voor. In de tweede bewaarde "Ordonnantie en voorwaarde der Schutrey" van 11 november 1825 zijn in de 15 artikelen kleine wijzigingen aangebracht; nergens wordt het woord "gilde" gebruikt, maar overal "ons geselschap". Van de keizer, hier wel vermeld, wordt gezegd dat hij "vrey is van its te betaelen, zo lang tot dat wederom eenen anderen zig zoude Keyser schieten. Dan is hij Keyser af" (art. 5). Er wordt rekening gehouden met de uithuizige teuten; zo luidt art. 7: "Iemand van ons geselschap buytens lands zeijnde als wij teeren, mag de vrouw een van haere kinderen met brengen". Opvallend is art. 10: "Iemand buyten de Schut seynde, verlangende van ons geselschap begraeven te worden, betaelen eene ton Bier". In de reglementen van 1887 en 1952 is dit artikel blijven staan, al wordt dan een bepaald geldbedrag genoemd. Was deze taak van begrafenisonderneming een welkome bijverdienste voor de schutbroeders of voelde men het als maatschappelijk hulpbetoon? De vraag is nog moeilijk te beantwoorden; uit het vervolg moge blijken, dat "handel" bij alle inwoners van de zandige Kempen wel in het bloed zat.

Het "Reglement van het Gilde St. Martinus" van 11 november 1887 bevat dezelfde 15 artikelen in

aangepaste spelling, ook nog art. 7 ("Als iemand van ons Gezelschap buitenlands is . . ."); de teutencompagnieën bestonden nog, al was de bloeitijd voorbij. In het jongste "Reglement van het Gilde" van 22 januari 1952 zijn de 15 artikelen aangepast en is het "buitenland" verdwenen.

Het meest merkwaardige, zij het dan niet het belangrijkste deel van de "oude gildepapieren" wordt gevormd door het 166 bladzijden tellende rekeningenboek van het Luiksgestelse "Schaepsgulde". Deze naam wordt in de rekeningen slechts eenmaal genoemd en wel in 1785-1786. De rekeningen, die bewaard zijn gebleven, lopen over de jaren 1656 tot 1682 en van 1742 tot 1838. Jaar op jaar wordt keurig en gedetailleerd door de jaarlijks wisselende "guldemeesters" genoteerd, wat er is uitgegeven en ontvangen bij het kopen en verkopen van schapen en lammeren, was en wol. In tegenstelling met hetgeen Jolles schrijft ben ik van mening, dat het hier gaat om een zelfstandig gilde en een eigen broederschap. Evenals verscheidene bijengilden behartigde dit Schaepsgilde allereerst de zakelijke belangen, maar vormde tevens een soort broederschap waarin de band met de parochiekerk een rol speelde; dat daarbij ook bepaalde gebruiken van schuttersgilden werden overgenomen was in die tijd niet ongewoon, maar van vogelschieten of begrafenisverplichtingen is nergens sprake. Het Sint-Martinusgilde heet, zoals in de inleiding reeds is opgemerkt, in de officiële stukken tot in de 19de eeuw "schutterij" of "gezelschap"; in hun bewaarde rekeningen komt het woord "guld" of "guldenbroeders" voor het eerst voor in 1754. In hun rekeningenboek, dat eveneens in de "oude gildepapieren" is gepubliceerd staat op blz. 80 een opmerkelijke nota: "1818 den 8 September is die zogenoemde schaapsguld ook tot ons geselschap overgegaan . . .; also de revenuen die tot haer guld toe behooren, hooren nu tot ons"; daarbij worden negen personen genoemd, o.a. Arnoldus Calis "is vendrik en behoud die conditie als hij bij hun guld gehad heft" en "den tambour Daniel van Popel". Er valt dus niet aan te twijfelen, dat het Schaepsgild zeker vanaf 1656 tot 1818 een zelfstandig gilde is geweest, al was het zeker geen schuttersgilde. Van een relatie tussen het Sint-Martinusgilde en het Schaepsgilde heb ik verder nergens enig spoor kunnen vinden. Dat bij beide instituten dezelfde familienamen uit Luiksgestel opduiken, is een andere zaak, waarover nog later iets gezegd zal worden.

(wordt vervolgd)

W. Knippenberg.

